

Saara-Sofia Sirén kok

Kirjallinen kysymys pienveneiden jätevesien tyhjennysmahdollisuuksien varmistamisesta satamissa Saaristomeren suojelemiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Itämeren suojelukomissio HELCOM julkaisi lokakuun lopussa tuoreen raportin Itämeren tilasta. Se muistuttaa jälleen siitä, millaisia haasteita merialueelle aiheutuu ihmisen toiminnan seurauksena. Raportin mukaan Itämeren tila ei ole juurikaan parantunut tarkastelujaksolla 2016—2021. Erityisesti Saaristomeri on haavoittuva. Tilanne on huolestuttava, mutta tarkoin valituilla, pitkäjänteisillä toimenpiteillä on kuitenkin mahdollista parantaa meren tilaa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on vahvoja vesistöjen suojelua koskevia kirjauksia. Hallitus esimerkiksi edistää ravinnekiertoa, selvittää harvaanasuttujen alueiden jätevesien keskitettyä ja tehokasta käsittelyä erityisesti Saaristomerellä ja rannikkoalueilla sekä kieltää lumenkaadon vesistöihin. Hallitusohjelman mukaisesti alusten huuhtelu-, ruokajäte-, rikkipesuri- ja käymäläjäteveden purku mereen kielletään Suomen aluevesillä.

Näiden toimien lisäksi eräs yksityiskohta liittyy pienveneiden jätevesien tyhjennysmahdollisuuksiin. Veneilijöillä on erittäin vahva tahtotila toimia meren parhaaksi, ja suurin osa veneilijöistä tekee parhaansa tyhjentääkseen septitankkinsa asianmukaisesti. Ongelmia kuitenkin tulee, mikäli satamien tyhjennysmahdollisuudet puuttuvat tai ovat vaikeasti saavutettavissa. Tällaisissa tilanteissa osa veneilijöistä laskee käymäläjätteitä suoraan mereen. Käymäläjätteiden pääseminen vesistöön aiheuttaa rehevöitymistä sekä bakteerien vapautumista vesistöön.

Kaikilla yli 25 venepaikan satamilla on velvollisuus järjestää septitankin tyhjennysmahdollisuus. Veneilijät ovat kuitenkin kohdanneet tyhjennyksen kanssa haasteita. Pumput on esimerkiksi saatettu sijoittaa hankalasti saavutettavaan paikkaan satamassa. Toisinaan laitteisto on rikki ja vikojen korjaaminen kestää kohtuuttoman kauan. Tyhjennysasemien toimivuudesta on myös usein vaikea saada tietoa ennakkoon, vaikka veneilijä sitä koettaisikin selvittää.

Tyhjennys aiheuttaa kustannuksia yrittäjille. Osassa satamia tyhjennysmahdollisuuksia ei ole järjestetty, vaikka niitä edellytettäisiinkin.

Myös jätteen vastaanottoon liittyy haasteita. Pienelläkin satamalla septien tyhjentämisestä kerrantyy helposti isot määrät jätettä, jonka kuljettaminen on hankalaa ja kallista. Erityisiä ongelmia aiheuttavat tilanteet, joissa jätevedenpuhdistamot eivät ota septijätettä lainkaan vastaan.

Kirjallinen kysymys KK 214/2023 vp

Hallituksella on selkeä tahtotila toimia Saaristomerellä parhaaksi. Tämä edellyttää monenlaisia toimia. Yhtenä osana ratkaisua on varmistettava, että myös pienveneilijöiden käyttämissä satamissa septitankkien tyhjentäminen toimii tarkoituksenmukaisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä sen edistämiseksi, että pienveneiden käyttäjät saavat tyhjennettyä jätevetensä satamissa?

Helsingissä 30.11.2023

Saara-Sofia Sirén kok